

ฉลากสิ่งแวดล้อม

ฉลากสิ่งแวดล้อม เป็นฉลากที่แสดงคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน โดยเฉพาะในกระบวนการผลิต การใช้งานหรือการทิ้งทำลาย ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อลดการใช้ทรัพยากรหรือลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะฉลากสิ่งแวดล้อมมีข้อมูลที่ทำให้ผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์นั้นเน้นคุณค่าทางสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจในการเลือกซื้อ เลือกใช้ สินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ผู้ผลิตหรือผู้จัดจำหน่ายก็สามารถมีส่วนร่วมได้เช่นกัน เมื่อมีการแข่งขันการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการของตนโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และได้รับผลประโยชน์ในแง่กำไร เนื่องจากมีความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมากขึ้นจากอุปสงค์สีเขียวภายใต้กลไกตลาด

ฉลากสิ่งแวดล้อมซึ่งจัดอยู่ในมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO ๑๔๐๒๐ จำแนกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑

ประเภทที่ ๒

ฉลากคาร์บอน Thailand Carbon Label

ประเภทที่ ๓

ประเภทที่ ๔

ประเภทที่ ๑ เป็นฉลากที่ได้รับรองจากองค์กรอิสระที่ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Third Party) เป็นคน การันตีว่าสินค้านั้นเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดีกว่าสินค้าประเภทเดียวกันอย่างไร โดยข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมหลายข้อมอบให้กับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตรงกับข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมโดยพิจารณาผลกระทบสิ่งแวดล้อมแบบพิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assessment : LCA) ตามมาตรฐาน ISO ๑๔๐๒๔ เช่น ฉลากเขียวของประเทศไทย

ประเภทที่ ๒ เป็นฉลากผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย หรือผู้ส่งออก เป็นผู้แสดงค่าทางสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ตนเอง (Self-Declared Environment Claims) และไม่จำเป็นต้องมีการตรวจรับรองโดยบุคคลที่ ๓ โดยปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO ๑๔๐๒๑ เป็นฉลากผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมด้วยความมุ่งหมายเฉพาะด้าน เน้นลักษณะทางสิ่งแวดล้อมด้านใดด้านหนึ่ง เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลประเด็นสิ่งแวดล้อมเชิงเดี่ยว ไม่ได้พิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ที่ เช่น ถูของห้างสรรพสินค้าที่จะประทับตราบนถุงว่าถุงนี้สามารถรีไซเคิลได้ หรือผงซักฟอกบางยี่ห้อที่เขียนว่าคีนน้ำใสให้โลกสวย มีตราโลโก้ที่ออกแบบเอง เพื่อเป็นการบอกว่าผลิตภัณฑ์ของตนเองดีต่อสิ่งแวดล้อม

ประเภทที่ ๓ เป็นฉลากที่แสดงรายละเอียดเชิงปริมาณของการใช้พลังงานทรัพยากรธรรมชาติและปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้นของผลิตภัณฑ์ ดำเนินตามมาตรฐาน ISO ๑๔๐๒๕ โดยพิจารณาบนพื้นฐานของการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (LCA : Life Cycle Assessment) โดยฉลากนี้จะมีหน่วยงานอิสระ (Third Party) หรือองค์กรกลางทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะมีการเผยแพร่ผู้บริโภคจะสามารถประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์จากรายละเอียดเชิงปริมาณที่ระบุบนฉลาก เช่น ฉลากคาร์บอน ฉลากที่รับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์ และคาร์บอนฟุตพริ้นท์

ประเภทที่ ๔ เป็นฉลากที่เรียกว่า Single Issue คือชูประเด็นเดียว เช่น ประหยัดพลังงานในคอมพิวเตอร์ ประหยัดพลังงานในเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่เห็นผ่านตากันบ่อยๆ เช่น Energy Star บนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่ฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ ๕ ก็ถือว่าเป็นฉลากประเภทนี้

จัดทำโดย

น.ส. เปล่งฉวี ชิตวัฒน์

วิศวกรชำนาญการ

กลุ่มการจัดการสิ่งแวดล้อมโรงงาน

กองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓